

अभियान

साप्ताहिक

ABHIYAN WEEKLY
abhiyan.weekly@yahoo.com

वर्ष : ३६ / अंक : २३ / २०७५ पुस २७ गते शुक्रबार / 11 Jan., 2019 / मूल्य रु. १०/-

आज पृथ्वी जयन्ती, वडा महाराजधिराज पृथ्वीनारायण शाहको २१७ औं जन्मजयन्तीको उपलक्ष्यमा नेपालको रकीकरणका नायक स्वर्गीय पृथ्वीनारायण शाहप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गी अर्पण गर्दै सम्पूर्ण नेपाली जनतामा पृथ्वीनारायण शाहप्रति हार्दिक श्रद्धाङ्गी अर्पण गर्न अपिल गर्दछौ। मुलुकको रकीकरणको नायक पृथ्वीनारायण शाहको जन्मजयन्तीको उपलक्ष्यमा सरकारले सार्वजनिक विदा नदियर गल्ती गरेको हुनाले तत्काल आफ्नो गल्ती सच्चाउन हासी केपी ओली नेतृत्वको सरकारसँग आग्रह गर्दै पृथ्वीजयन्ती सरकारी स्तरबाट मनाउन अनुरोध गर्दछौ।

देवेन्द्र चुडाल
सम्पादक/प्रकाशक

अभियान साप्ताहिक तथा
अभियान अनलाइन परिवार

हालीलाई www.abhiyanweekly.com.np ला पनि पढ्न सकिन्छ ।

तीन गुट, सुरु भयो फुट

काठमाडौं। केपी ओलीको भ्रष्टाचार, अनियमितता र अधिनायकवादी शैलीप्रति असन्तुष्ट नेताहरू प्रचण्ड र माधव नेपालले गुट खडा गरेर चुनौति दिएका छन्। जसरी नेपाली कांग्रेसमित्र देउवा, रामचन्द्र र सिटालाको गुटबाजी चलिरहेको छ त्यसैगरी नेकपाभित्र ओली, प्रचण्ड र माधव नेपालको गुटबाजी बदै गएको छ। यद्यपि आगामी अधिवेशनका लागि यो गुटबाजी चलेको भए पनि ओली सरकार भ्रष्टाचारी, कमिशनखोरी, **>>> बाँकी ८ पेजमा**

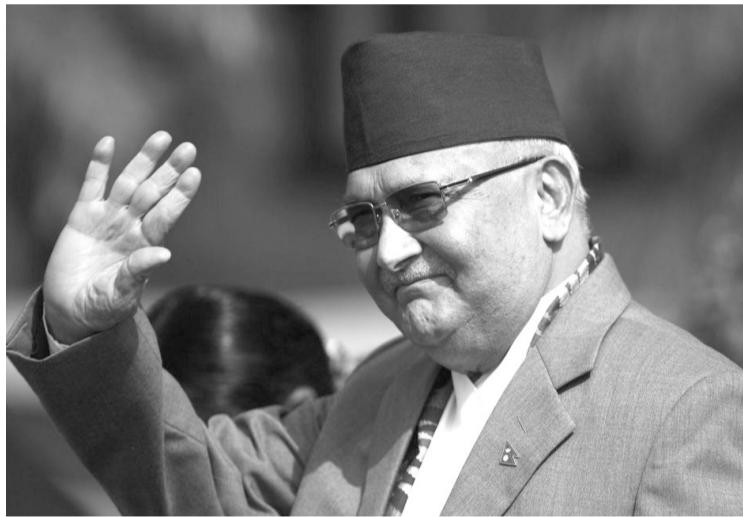
पहिलो एकता दिवस भापाको गाउँबाट

काठमाडौं। भापा जिल्ला नेकपाको किलामा राप्रपाले जितेको एकमात्र सिट अर्थात सासद राजेन्द्र लिङ्क देनको पहल र कचनकवल गाउँपालिकाको निर्णयनुसार पुस २७ मा राष्ट्रिय एकता दिवस भव्य रूपमा मनाउने निर्णय गरेर मनाउँदै छ। यही गाउँपालिका आधिकारिक निर्णय गरेर पृथ्वीनारायण शाहलाई सच्चा श्रद्धाङ्गी दिने र नेपाली हुनुको गौरव गर्ने गाउँपालिका बनेको **>>> बाँकी ८ पेजमा**

प्रधानमन्त्रीको मितव्यायिताको निर्देशन मन्त्रीहरूबाट उल्लंघन

प्रधानमन्त्री ओलीलाई पार्टीमित्रबाट संकट

काठमाडौं। नेपाल कम्युनिष्ट पार्टीको दुई अध्यक्ष मध्येका एक केपी ओली प्रधानमन्त्री भएको ११ महिना पुगेको छ। आफू प्रधानमन्त्रीमा नियुक्त हुनासाथ प्रधानमन्त्री ओलीले भनेका थिए भ्रष्टाचारमा सुन्य सहनशिल्ता अपनाउने र खर्चमा मितव्यायिता अपनाउने यी दुवै प्रतिवद्धतामा प्रधानमन्त्री ओली असफल सावित भएका छन्। प्रधानमन्त्री ओलीले मितव्यायिता अपनाउन आफ्ना मन्त्रीहरूलाई फक्फार्काईरहका भएपनि मन्त्रीहरूले उनको निर्देशनका उल्लंघन गर्दै आडाई करोड भन्दा बढी खर्च गरिसकेका छन्। मितव्यायिता अपनाउने भनेर सरकारले कर्मचारीको खर्च (भत्ता) मा कटौती गरेपनि मन्त्रीहरूको खर्चमा बढोत्तरी भएको छ। अधिलो शेरबहादुर देउवा नेतृत्वको ६४ सदस्यीय जन्मो मन्त्रीपरिषद्को खर्चलाई समेत प्रधानमन्त्री ओलीको सरकारले उठिनेको छ। २०७४ फालुन पहिलो हप्तादेखि २०७५ मसिर

मसान्तसम्मा मन्त्रीहरूको जिल्ला भ्रमणमा अडाई करोडभन्दा बढीको खर्च भएको छ। देउवा सरकारका ६४ मन्त्रीले एक वर्षमा २ करोड ८८ लाख रुपैया खर्च

गरेका थिए।

यतिधेरै रकम मन्त्रीहरूको जिल्ला भ्रमणमा दैनिक भत्ता र हवाई टिकटमा मात्र खर्च भएको हो। मन्त्रीहरू जिल्ला

भ्रमण र अनुगमनमा जाँदा सम्बन्धित मन्त्रालय र मातहतका कार्यालयहरूबाट समेत इन्धन र खाना खर्च लिने गरेका छन्। मन्त्रीहरूलाई प्रधानमन्त्री कार्यालयले तलब भत्ता र इन्धन सुविधा उपलब्ध गराउने गरेपनि मन्त्रीहरूले सम्बन्धित मन्त्रालयबाट समेत सुविधा लिएर दोहोरा सुविधा लिइरहेका छन्। प्रधानमन्त्रीले खर्च कटौती गरेर मितव्यायिता अपनाउन मन्त्रीहरूलाई निर्देशनलाई मन्त्रीहरूले हावामै उडाईदिएका छन्। अधिलो सरकारका मन्त्रीहरूले भन्दा अचाकी खर्च गरेर मन्त्रीहरूले विल प्रधानमन्त्री कार्यालयमा घेस गर्ने प्रवृत्ति बढेको हुनाले सरकारको खर्चमा व्यापक बढोत्तरी भएको हो। प्रधानमन्त्रीको मितव्यायिता अपनाउन निर्देशन पश्चात कर्मचारीहरूले पाउँदै आएको विभिन्न शिर्षक र भत्ता भने कटौतीमा परेका छन्। तर मन्त्रीहरूले **>>> बाँकी ८ पेजमा**

महराको भूमिका निष्पक्ष देखिएन

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य दिएपछि प्रतिप्रश्न गर्न पाउनुपर्ने भन्दै सभामुख्य सम्पर्क समय मागेको थियो। सभामुख्य महराले समय दिन नसक्ने बताएपछि दलहरूलाई आइतबार सासद भवनमै जुगाको लडाई चल्यो। प्रतिनिधिसभामा हंगमा मचियो। सरकारका काम कारबाहीका बारेमा प्रधानमन्त्री ओलीले भण्डै १ घाटा वक्तव्य दिएका थिए।

प्रधानमन्त्रीको भाषण सकिने वित्तीक प्रमुख प्रतिपक्षी दलले प्रतिप्रश्न गर्न पाउनुपर्ने भन्दै सभामुख्यसँग समय मागेको थियो। सभामुख्य महराले समय दिन नसक्ने बताएपछि कोग्रेसले संसदमै नाराबाजी गर्दै सासद सञ्चालनमा अवरोध सिर्जना गयो। विपक्षी दलको अवरोधका बीचपनि सभामुख्यले संसदको कारबाही अगाडि बढाएर संसदीय व्यवस्थाको खिल्ली उडाएका छन्। अवरोध सिर्जना एपछि सभामुख्यले संसदको कारबाही रोक्नुपर्नेमा उनले त्यसी नगरी आफू नेपाल

सभामुख्य भएदेखि नै बेला बेलामा चुनै आएको छन्। त्यसको पछिल्लो उदाहरण हो आइतबारको प्रतिनिधिसभामा देखिएको घटना।

>>> बाँकी ८ पेजमा

जोशीमाथि खनिए राणा

काठमाडौं। आफू प्रधानन्यायाधिश नियुक्त हुनासाथ प्रधानन्यायाधिश चोलेन्द्र शमशेर राणाले मर्यादा त्रममा दोस्रो नम्बरमा रहेका न्यायाधिश दीपकराज जोशीलाई वरिष्ठताबाट हटाउने, न्यायपरिषद्को सदस्यबाट अलग्याउने र न्यायपरिषद्बाट हटाउने कार्य गरेको भन्दै नेपाल वार एसोशियसनले त्यस विषयमा आफ्नो ध्यानाकरण भएको बताएको छ।

नेपाल वारका महासचिव खेलबहादुर खत्रीले आइतबार जारी गरेको प्रेस विज्ञप्तिमा निवर्तमान प्रधानन्यायाधिश ओमप्रकाश मिश्रले इजलासहरू तोकै आएकोमा हालका

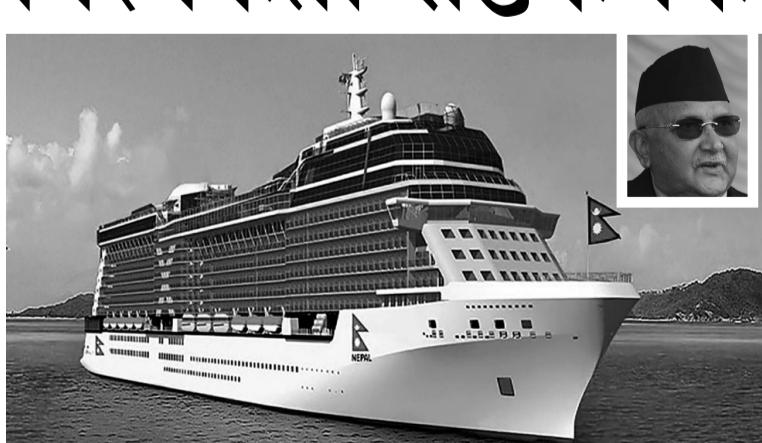
प्रधानन्यायाधिश राणाले जोशीलाई इजलास नतोक्ने कार्य गैरसम्बैधानिक रहेको भन्दै गैरकानुनी र प्राकृतिक न्यायको सिद्धान्तको विपरितको कार्य भएको विज्ञप्तिमा उल्लेख गरिएको छ। नेपाल वारले प्रधानन्यायाधिश राणाले गरेका गैरकानुनी कार्य तत्काल किर्ति लिई खतन्त्र न्यायपालिकाको रक्षा, मानवअधिकारको सम्मान, विधिको शासन र न्यायको अनुभूमि दिलाउन समेत नेपाल वारले माग गरेको छ।

वारले न्यायको धरोहर र आस्थाको **>>> बाँकी ८ पेजमा**

काम गरेर गतिलो जवाफ दिऔ

काठमाडौं। प्रधानमन्त्री केपी ओलीले गत आइतबार संघीय संसदमा बोल्दै गणतन्त्रमाथि नै हमला भएका अभियक्ति दिएका छन्। सरकारका काम कारबाहीका बारेमा सञ्चारामाध्यमलगायत राजनीतिक दलहरूलाई प्रतिक्रिया दिएको छन्। जनाउँदा कसरी गणतन्त्रमाथि हमला भयो वा हुन्छ भन्ने प्रधानमन्त्रीले संसदलाई कुनै जानाकारी गराएनन्। जनताले सरकारले गरेको निर्णयहरू र संसदको बारेमा बोल, लेखन पाउनुपर्दछ आफ्ना प्रतिनिधिहरूले गर्न गरेका गलत कार्यको जनताले खुलेर विरोध गर्न पाउनु नै लोकतान्त्रिक पद्धति हो। प्रधानमन्त्री ओलीले संसदमा बोल्दै संसदलाई

पहिलो आवश्यकता सडक कि जहाज ?

सडक निर्माण भएपश्चात कृषकहरूले आफ्नो उपजको राम्रो मूल्य पाउन सक्छन्

त्यसकारण कृषकको जीवनस्तर बढ्दि हुने पक्कापक्की भएपनि सरकारले त्यसतर्फ

ध्यान दिन सकेको छैन। तत्कालका लागि जनताका लागि पानी जहाजको आवश्यकता छैन हिउन नजानेले दौडन खोज्दा लड्नु बुझेको अर्को विकल्प हुन सक्दैन।

संसदमा बोल्दै प्रधानमन्त्रीले भ्रष्टाचारीहरूलाई नछोडने चेतावनी समेत दिएका थिए तर नेपाल वायुसेवा निगमले खरिद गरेको वाइडवडी जहाज खरिद काण्डमा संलग्नता भएका आफैन पार्टीका पर्यटनमन्त्रीलाई जोगाउनका लागि सार्वजनिक लेखा समितिमा रहेका नेकपाका सदस्यहरूलाई हिवेप लगाइयो र मन्त्री रविन्द्र अधिकारीलाई चोख्याउने प्रयास गरियो। अपराधको सन्दर्भमा बोल्दै प्रधानमन्त्रीले अहिलेसम्म ९६ **>>> बाँकी ८ पेजमा**

DEMOCRATIC INDIA AND GOVERNOR RULE IN J&K

M ROSHAN

AFTER completion of almost six months of Governor's rule in Jammu and Kashmir on last Wednesday, the state of J & K will usher in an autocratic era of President's rule—apparently imposed to address the administrative challenges vis-à-vis the rising freedom movement fanned by the Kashmiri youth against the ongoing Indian yoke in the Vale. President Ram Nath Kovind signed the proclamation for imposition of central rule in the state, which plunged into a political crisis in June after the Mehbooba Mufti-led coalition government was reduced to minority following withdrawal of support by the 25-member BJP in the state. Ironically, India continuously denies that Kashmiris want freedom from India's dominance over their lives granted to them under the very ambit and credo of UN's Charter. Blinkered India's administrative cum-democratic-cum secular failures accompanied by blatant HR violations in Kashmir are well exposed to global community which must play its due role of mediation.

A worrying pattern is emerging in Kashmir where security forces are increasingly using indiscriminate and excessive force against civilians, the Amnesty India said on Monday, two days after forces

killed at least seven civilians in Pulwama district in southern Kashmir. Responding to Saturday's clashes between forces and civilians near a gunfight site in Pulwama, leading to death of seven civilians, Asmita Basu, programmes director, Amnesty India, said. The JRL comprising Hurriyat Conference factions led by Syed Ali Geelani and Mirwaiz Umar Farooq and besides JKLF headed by Yasin Malik had called for the march in wake of the killing of seven civilians post a gunfight that claimed three militants and a soldier in Pulwama on Saturday last. "As Government of India is only interested in our territory and forcibly holds on to it while systematically eliminating the people, it is better than they finish us off at once and that is why leadership has asked Go to do that as we march towards their army headquarters in Badami Bagh on Monday.

The former Prime Minister of Norway Kjell Magne Bondevik, who met Kashmiri separatist leaders in Srinagar last week and also held talks with Pakistani leaders in Islamabad, has asserted that there is no military solution to the Kashmir conflict and expressed hope that his peace initiative would lead to dialogue among India, Pakistan and the people of Kashmir. "My visit to Pakistan and the Pakistani side of

Kashmir is linked to my visit to India and their side of Kashmir. I want to learn as much as possible about facts on ground and different views on the Kashmir conflict," Bondevik told TNIE via email. The comprehensive report, prepared by the UK Parliament's All-Party Parliamentary Kashmir Group (APPKG), has highlighted "the draconian laws", including the Armed Forces Special Powers Act and Public Safety Act, "under the garb of which Indian occupation forces are committing human rights abuses in IOK with impunity". Amnesty International in its report while enumerating thousands of killings and rape of thousands of women by the personnel of the Indian security forces since 1989 had also demanded the repeal of AFSPA.

For the record, during the Vajpayee's government in India, the White House during the former Bill Clinton's administration gave the observation: "...The President, in his meeting with the Prime Minister, reaffirmed our fundamental view, which is, there is no military solution to this problem, and it must be resolved through a process of dialogue, both between India and elements in Kashmir. And ultimately we hope in the renewal of dialogue that the Prime Minister so bravely pushed forward in his trip to Lahore..." Today, the

Kashmir situation has become more complex in the Vale and it rightly demands a third party intervention by the US over this war-pronged issue between India and Pakistan. And yet seen from the Vajpayee-Modi juxtaposition over the Kashmir issue, it indicates that Vajpayee adopted liberalism; while Modi preferred Hindu-ethnocentrism over this issue. This makes a glaring case difference where peace notions have been shrewdly hijacked by the RSS-provoked temptations of animosity against Kashmiris. A former US Assistant Secretary of State for South Asia under US President Bill Clinton's Administration had passed the observation: "Making people disappear, encounter killings, extra-judicial executions, death in custody, and all this stuff, frankly, there is no excuse for. We view Kashmir as a disputed territory and that means we do not recognize instrument of accession meaning that Kashmir is forever more an integral part of India."

Since 1990s, thousands and thousands of Kashmiris have been killed, extrajudicial executions and enforced disappearances are reported to be carried out by Indian security forces. While looking from the lens of geo-politico-socio and human rights' order, what makes irrefutably clear is that India has almost lost the Kashmir case

since there appears no sound reason as to why India could still maintain its unjust status quo. India's possession of the Kashmir territory by dint of force seems no more a workable synergy as currently the former Indian Home Minister P Chidambaram supported the stance of Pakistan on Kashmir issue, saying that Jammu and Kashmir has a unique geographical location and history, which needs a solution in line with the demand of the majority population.

No reasonable mind in both India and Pakistan can deny the truth that to knock peace at the war-trumped borders between India and Pakistan, it is the collective responsibility of the international community led by the P5 power politics to intervene and address this peace challenging issue in South Asia. Demilitarisation seems an inevitable need of the hour. The Indian military has to be removed from civilian areas and be deployed on borders only so that they would not interfere into day-to-day affairs of the Kashmiri people. In order to save Kashmir from the Hindutva-dictated clutches, the international community must demonstrate a collective humanistic Kosovo-like approach once applied by the UN, EU and the US to counterpose the design of Greater Serbia.

मैथिली भाषा र संस्कृतिको अनादर

निकिष का

प्रदेशको नाम र राजधानीबाटे सुभाव दिन आयोग बनेपछि प्रदेश २ मा अहिले भाषाको बहस सुरू भएको छ। प्रदेशको नामसँगै भाषा पनि जोडिएकोले प्रदेशको आधिकारिक भाषा के राख्ने भन्ने बहस प्रारम्भ भएको हो। प्रदेशसभा सासद र दलका नेता मात्र होइन, जनसत्रमा पनि प्रदेशको भाषालाई लिएर बहस सुरू भएको छ। प्रदेशको नाम, स्थायी राजधानी र भाषाबाटे सुभाव दिन प्रदेश सरकारले काटिक ११ गते डा. हरिवंश भाषाको स्योजकत्वमा तीन सदस्यीय आयोग गठन गरेको हो।

प्रदेशको नाम र राजधानीबाटे प्रदेशसभाको दुई तिहाईले निर्णय गर्नुपर्ने संघीनक व्यवस्था छ। प्रदेश २ को सत्तारूढ संघीय समाजवादी फोरम र राजपा प्रदेशको नाम मध्ये राख्ने र भाषा हिन्दी राख्ने पक्षमा देखिएका छन् भने प्रतिपक्षी नेकपा र कांग्रेस मध्येशा नाम कुनै हालतमा स्वीकार नगर्न अडान्ना छन्। उनीहरू प्रदेशको नाम मिथिला र भाषा मैथिली दुनुपर्न बताउँदै आएका छन्। भारतीय उपच्चीपमा नेपाल र भारत कुनै देश निर्माण नभएकै समयदेखि मिथिला रहेको थिए। प्रदेश २ पनि मिथिला क्षेत्रमित्र रहेकाले यसको नाम मिथिला प्रदेश दुनुपर्छ। दक्षिणांशी शिवगांगा, उत्तरमा मानसरोवर (कैलाश), पूर्वमा कोशी र पश्चिममा गण्डक भएको मिथिलाको सगौरव इतिहास अहिले पनि कामय छ।

प्रदेश २ मा मैथिली भाषा पहिलो स्थानमा रहेको छ। त्यहाँ मैथिली भाषालाई सरकारी कामकाजको भाषा प्रयोग गर्न कठिनाइ देखेँदैन। मैथिली भाषामा अध्ययन-अनुसन्धानको लामो परम्परा रहेको छ। यो भाषा विश्वविद्यालय तहमा समेत पठनपाठन हुने गर्दछ। त्यसकारण पनि आवश्यक कानूनी व्यवस्था मिलाएर यसलाई सरकारी कामकाजको भाषाको रूपमा प्रयोग गर्न सकिन्छ। मैथिली भाषामा संरचनागत विकास पनि भएकाले यसको मानकीकरणमा त्यति जटिलता छैन।

मैथिली भारोपेली भाषा हो जुन मुख्य रूपमा भारतको उत्तरी बिहार र नेपालको पूर्वी मध्येशका क्षेत्रहरूमा बोलिन्छ। यो प्राचीन भाषा समूह भारोपेली भाषा परिवार अन्तर्गत पर्दछ र भाषाशास्त्रको हिसावले बङ्गाली, आसामी, उडिया र नेपालीसँग यसको धेरै निकट सम्बन्ध छ। यो भाषाको आफ्नै तिरहुता लिपि

रहेता पनि यसको प्रयोग हाल न्यून रहेको छ। हाल मैथिली भाषा देवनागरीमा लेख्ने गरिन्छ। सन २००२ मा मैथिली भाषालाई भारतको संविधानको आर्थी धारामा समावेश गरिएको हो। जसले गर्दा यस भाषालाई शिक्षा, सरकारी निकाय र अन्य आधिकारिक प्रयोजनमा प्रयोग गर्न सकिन्छ। सन २०१५ मा

मैथिलीलाई नेपालको संविधान २०७२ को भाग १, धारा ५ मा आधिकारिक भाषाको रूपमा पनि राखिएको छ। भारतको यो एक सबैभन्दा ठूलो भाषा अन्तर्गत पर्दछ भने नेपालको यो दोस्रो ठूलो भाषा हो।

मैथिली भाषा यति धेरै व्यापक रहे पनि मधेशमा हिन्दीलाई सम्पर्क भाषाको रूपमा प्रयोग गर्न पाउनुपर्ने

आवाज उठनु बिड्म्बना नै हो। प्रदेश २ मा हिन्दी

भाषाको रिक्तिका बारेमा कुरा गर्दा नेपालको

जनगणना २०६८ मा उल्लेख भएअनुसार यो भाषा

मातृभाषाका रूपमा बोल्ने वक्ताहरूको संख्या भने

न्यून छ। जनगणनाको तथ्यांकअनुसार यो नेपालको

बीसो ठूलो भाषा हो जबको मैथिली दोस्रो ठूलो भाषा हो। हो, मधेशमा हिन्दी आम सम्पर्कको रूपमा प्रयोग भएपनि यो त्यहाँको भाषा होइन, हुन पनि सबैदैन।

राष्ट्रिय जनगणनाको प्रतिवेदनअनुसार यस प्रदेशमा

हिन्दीलाई मातृभाषाको रूपमा बोल्नेहरूको संख्या ८६२५

मात्र छ। यसर्थ मातृभाषीहरूको संख्यालाई मात्र

आधार लिंदा हिन्दी भाषा सजिलै सरकारी कामकाजको

रूपमा प्रयोग गर्न सकिने समान भाषावैज्ञानिक आधार

देखिएँदैन। नेपालमा हिन्दी भाषाको विश्वविद्यालय तहमा

विषयका रूपमा समेत पठनपाठन हुने गरेको छ। तर

कुन भाषा कुन प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्न सकिन्छ

भने कुरा उठाए तरीका भाषा बोल्ने गर्दैन।

हिन्दीलाई कामकाजको भाषा बनाउँदा मैथिली,

भोजपुरी र अवधीजस्ता मधेशमा बोलिने अन्य भाषा

अन्तर: ओफेलमा पर्नेछन। भाषिक समृद्धिका आधारमा

पनि मैथिली हिन्दीभन्दा कमजोर इतिहास भएको भाषा

होइन। तर हिन्दीलाई सरकारी कामकाजको भाषा

बनाउँदा मैथिली भाषा र संस्कृतिको अनादर हुन्छ।

साथै हिन्दीको प्रयोग बढान थालेपछि बिस्तारै स्थानीय

भाषाहरू विशेषगरी मैथिली, भोजपुरी र अवधीको

अस्तित्व लोप हुनेछ। यसैले हिन्दीलाई सरकारी

कामकाजको भाषा बनाउँदा कसैको हित हुँदैन।

Every game. Everything about the game.

सबै एपेल

www.sabaikhel.com

[/sabaikhel](#)

info@sabaikhel.com

[@sabaikhel](#)

For Advertisement: sabaikhel@gmail.com

एउटा जंगे त चाहियो चाहियो

• राजन कार्की

rajan2012karki@yahoo.com

एउटा जंगे शासक भएन भने अव पार्टीहरूले देशलाई लुछाउँडी गरेर सिध्याउने भए । हरेक गाँँ, नगर, प्रदेशमा पार्टीका फौजले लुटिरहेछन् । सुखुमित्री तिनीहरूलाई मात्र चाहिने रहेछ । जनताको काम कर तिर्नेमात्र हो । जनताले लोकलयाणकारी राज्यबाट संरक्षण नै नपाउने ?

अपराधजित सरकारले गर्ने, अपराधिको दण्ड आमनागरिकले भोग्नुपर्न । योभन्दा अलोकतान्त्रिक राज्य अरु कुन हुनसक्छ । नेपालमा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र त स्थापना गरियो, न संघ छ, न लोक देखिन्छन्, न गणकै कुरा कसैले सुन्छन् । जे देखिन्छ, पार्टी, पार्टी नेता र पार्टी कार्यकर्ता, तिनले चलाएको लूटन्त्रमात्र छ । शायद विशेषकहरूले यही देखेर भेनेका होलान्- नेपालमा सिद्धान्तहीन कम्युनिष्टहरूका कारण कमाउनिष्ट शासन चलिरहेको छ ।

दुई तिहाइको सरकारका प्रधानमन्त्री केपी ओली सबैभन्दा आलोच्य पात्र हुन् । उनले भ्रष्टाचारलाई सदाचार, अपराधीलाई उन्मुक्ति र सम्मानमात्र दिएनन्, सांसद र मन्त्रीले गरेको नैतिक भ्रष्टाचारको बचाउ गर्दै लोकतन्त्रमात्रि हमला समेत भेनेका छन् । जनाधिकारको रक्षा र सुरक्षामा पटककै चासो राख्न नसकेका प्रधानमन्त्री ओली राष्ट्रपतिलाई बिलासी बनाएर लोकतन्त्रका लोकको अपमानसमेत गर्न अग्रसर भएको देखिए । देशका ७७ जिल्ला बलात्कार र हत्याविरुद्ध विद्रोह गरिरहेको छ, सरकार भेटियो, न्याय भेटिएन भनेर बालुवाटारको ढोकैमा प्रदर्शन गर्दासमेत प्रधानमन्त्री यो बिद्रोहलाई अराजक भीड भिनिरहेका छन् । लोकमतले बरण भएर सिंहदरवारको शीरपति बनेका केपी ओली भाषासुरको संस्करणमा पो देखिए । उनको अहं, उनमा संवेदनहीनता, उनमा बढेको दम्प देख्दा लाग्छ, यो गणतन्त्रका उनी नै अन्तिम बादशाह हुन् ।

किनकि लोक एक पटक भुविकन्छ, दुई पटक भुविकन्छ, सधै भुविकन्न । लोकलाई सधै भ्रमित पारेर राख्न सकिन्न । लोक लोकतन्त्रको अन्तिम फेसला दिने सार्वभौम अधिकारसम्पन्न लोकाधिकारी हो । लोकाधिकारी न त पाटनका उतिबेलाका मल्ला राजा हुन्, न त केपी ओली त्यतिबेलाका अत्याचारी ६ प्रधानका नाइके नै । प्रधानमन्त्री केपी ओली त संसदमा सवाल जवाफ समेत गर्न पर्दैन भन्न थालेका छन् । सभामुखलाई कारिन्दा बनाइसकेका प्रधानमन्त्रीको चरित्र देखेर संसदमा प्रधानमन्त्री ओली राष्ट्रपतिलाई बालुवाटारलाई बनाए भइहाल्यो भए संसद भवन नै बालुवाटारलाई बनाए भइहाल्यो नि ।

प्रधानमन्त्री केपी ओली त संसदमा सवाल जवाफ समेत गर्न पर्दैन भन्न थालेका छन् । सभामुखलाई कारिन्दा बनाइसकेका प्रधानमन्त्रीको चरित्र देखेर संसदमा प्रश्न उठयो- त्यसो भए संसद भवन नै बालुवाटारलाई बनाए भइहाल्यो नि । यसकारण संदेह उत्पन्न हुन्छ प्रधानमन्त्रीको स्वास्थ्य अवस्था कस्तो छ । हुन त राज्यले जनताले तिरेको करको १८ करोडभन्दा बढी राजस्व खर्च गरेर केपी ओलीको उपचार गरिसकेको छ र अफै गरिरहेको छ । बेला बेलामा प्रधानमन्त्रीलाई आइसीयुमा पनि राखिन्छ र उनको स्वास्थ्यजाँच नियमित हुन्छ ।

ओलीको स्वास्थ्य जाँचका लागि चौबिसै घण्टा स्टेंडबाई अवस्थामा रहेका डा. विलिप शर्मासमेत उनको स्वास्थ्य देखेर चिकित पर्दैन । यसकारण पनि देशको प्रधानमन्त्रीको स्वास्थ्य अवस्था स्वतन्त्र मेडिकल टिमले परीक्षण गरेर सार्वजनिक हुन जरुरी छ । रोगी नेताले देशमा लोकतन्त्रका विधि, गरिमा र महिमामात्रि हेलेयेप्राइ गर्नुमा उनको स्वास्थ्य कारण त होइन ? हो भने रोगी नेताबाट शासित हुने अभिषापबाट देशले मुक्ति पाउनुपर्छ ।

अर्को आश्वर्य के पनि छ भने निर्मला पत्निको बलात्कार र हत्या, वाइडबडी भ्रष्टाचार, जेलमा रहेका रेसम चौधरीलाई संसदमा त्याएर सभामुखमार्फत सपथ गराएको, विभिन्न नियुक्ती र भर्ती, करछलीमा मौनता र एकतादिवसमा बिदा नदिएका सम्बन्धमा नेकपामित्र ठूलै रडाको छ, असन्तुष्टि छन् । तर आफूना नेताको स्वास्थ्यका बारेमा कोही बोल्दैनन् । न त प्रतिपक्षीले नै प्रश्न उठाएको छ ।

राष्ट्रिय मुद्दाहरू अनेक छन् । सबैभन्दा ढूलो मुद्दा प्रधानमन्त्रीको नाश समृद्ध नेपाल, सुखी नेपाली, प्रगति र सुशासनका विषयको छ । किनकि शासन र प्रशासन, विधि र पद्धति सबैतर भ्रष्टाचार, अनियमितता र पदीय दुरुपयोगमात्र छ । सपाना रेलदेखि पानीजहाजसम्म, हावाबाट बिजुलीदेखि भान्सामा ग्यास पाइपसम्मको देखाउने, मेलम्ची आयोजनामा किन भ्रष्टाचार बढ्यो, मेलम्ची किन आउन सकेन, वास्तै नगर्ने । जुन प्रधानमन्त्री रोगी छन्, ती प्रधानमन्त्रीले देशलाई कसरी स्वस्थ बनाउन सक्लान् ?

प्रधानमन्त्री, मन्त्री उक्साउने, कर्मचारी भ्रष्टाचार गर्ने, अहिलेको ओली शासनको मूलजरो यही हो ।

जनतालाई सत्तासीन पार्टी र नेताहरूले कमैया नै बनाए । जनता तिमाको कमारा होइनन भन्नसक्ने एकजना पनि नेता छैनन् । जनताको सेवक बन्न भनेर जनतालाई हलीजस्तो व्यवहार गर्ने नेकपाको सरकार त नेपालको लागि सराप नै शिद्ध भयो ।

शासन कम्युनिष्टको । जता हेरे पनि आफूलाई कम्युनिष्ट भन्नेहरूको जगजगी नै छ । जनजिविकाका लागि

काम गर्दू भन्ने नेपालका कम्युनिष्टहरू कुन कोटीका परे कुन्नी, प्रधानमन्त्री अधिनायकावाद चलाइरहेका छन्, मानौं श्री ८ सरकार उनै हुन् । राष्ट्रपति पनि कम्युनिष्ट, उनको त ढोकैमा हेलिकोप्टर छ । यो देशलाई कम्युनिष्टले कंगाल बनाएर गर्न खोजेको के ? कम्युनिष्टको परिभाषा बदल्नु पर्ने भो- नव समन्त । कम्युनिष्ट सरकार अहंकारले ग्रस्त छ, सबैलाई पल्लेरे अधि बढ्ने सन्देश दिइरहेको छ । बलात्कार होस कि हत्या, सुन पकाउ परोस कि अपराधी, ज्यानमारा, आफूलाई लाभ हुन्छ भने सबैलाई पञ्चखत माफी दिन कर्ति बेर मान्दैन । वाइड बडी दुई जहाज किन्दा

भनेको सकेजति भ्रष्टाचार हो । यसैलाई भिन्न, लखनौ लूट । नेपाल कम्युनिष्टको लखनौ लूटको थलो बनिसक्यो । समानता र सम्भाव शून्य । पार्टीका र पैसा दिने सबैलाई कतै न कर्तै नियुक्ति दिइरहेको छ यो सरकार । मन्त्री, प्रधानमन्त्री, राष्ट्रपतिका र अन्य संघसंस्थानहरूका सल्लाहकारमा नेकपाको फौजलाई तै जागीर दिएको छ । सपना बाँझेर र जनताको आँखामा छारो हालेर कम्युनिष्टले अधिनायकी यसरी चलाइरहेको छ कि मानौं नेकपाको शासन र प्रधानमन्त्री ओली, उनी नै संविधान, उनी नै पद्धति, उनी नै नेपाल हुन् ।

● ● ●

लोक एक पटक भुविकन्छ, दुई पटक भुविकन्छ, सधै भुविकन्न । लोकलाई सधै भ्रमित पारेर राख्न सकिन्न ।

लोक लोकतन्त्रको अन्तिम फैसला दिने सार्वभौम अधिकारसम्पन्न लोकाधिकारी हो । लोकाधिकारी न त पाटनका उतिबेलाका मल्ला राजा हुन्, न त केपी ओली त्यतिबेलाका अत्याचारी ६ प्रधानका नाइके नै । प्रधानमन्त्री केपी ओली त संसदमा सवाल जवाफ समेत गर्न पर्दैन भन्न थालेका छन् । सभामुखलाई कारिन्दा बनाइसकेका प्रधानमन्त्रीको चरित्र देखेर संसदमा प्रधानमन्त्री ओली राष्ट्रपतिलाई बालुवाटारलाई बनाए भइहाल्यो भए संसद भवन नै बालुवाटारलाई बनाए भइहाल्यो नि ।

● ● ●

प्रधानमन्त्री केपी ओली हुन कि उनका मन्त्री, सबैलाई तिनको आराती भजनमात्र मन पर्छ । प्रधानमन्त्री स्वस्थ आलोचना समेत मन पराउँदैन ।

मन्त्री, सचिवले, सांसदले सहयोगीको तलव, गाडी, पेट्रोल सुविधा, घर भए पनि घरभाडा खाइरहेको कुरा बाहिर आर्द्दा त्यसको विरोध जरुरी नभएको बताउँछन् । न नीति छ, न विधि, नेकपाको हाइकमाण्डले जे भन्नो त्यही राष्ट्रको निर्णय हुने हो भने यो व्यवस्थालाई कम्युनिष्ट अधिनायकावाद भनिदिए भइहाल्यो नि किन लोकतन्त्र भनिरहनु ?

प्रधानमन्त्रीले बेलायततिर हेरे हुने हो । बेलायतमा गैरकानुनी चाहियो ।

रूपमा मन्त्री, सांसदले सुविधा लिएको कुरा उठेपछि तत्कालीन प्रधानमन्त्री गोर्डन ब्राउन जो २००७ देखि २०१० सम्म प्रधानमन्त्री बनेका थिए, उनले के हो भनेर प्रश्न मात्र गरेका थिए, गैरकानुनी सुविधा लिने सांसद, मन्त्रीले नैतिकताका आधारमा राजीनामा दिएका थिए । नैतिक आचरण लोकतन्त्रको विशेषता हुनुपर्छ । जिति भ्रष्टाचार गर्नसक्यो, उति योग्य देखेर प्रधानमन्त्री ओलीमा पक्का दृष्टिदोष छ । दृष्टिदोष भएकाहरू अँध्यारामा हिँड्छन, यतिबेला हाम्रा प्रधानमन्त्री अँध्यारामा छामछाम छुमछुम गरेर हिँडिरहेका छन् ।

यसकारण त ओली सरकार विकास गरेको मजाक गर्दै । सरकार आफै भन्छ- बजेटको १० प्रतिशत पनि खर्च भएन । खर्च नगरी हुने विकास कस्तो विकास हो । नेकपाको कार्यकर्ताले जागीर पाउनु र देशमा अनैतिकता र भ्रष्टाचार बढ्नु विकास हो र ?

यहाँनेर राप्रपा प्रजातान्त्रिकाका नेता केशर बहादुर बिष्टको कथन सम्पन्न हुन्छ । उनी भन्छन्- सबै नवकली छन्, डाक्टर, इन्जिनियर, मास्टर, पिउने पानी पनि नवकली छ । तथानाम बुद्धिजीवी छन् । राजा महेन्द्र, वीरेन्द्रको नाम सुनासाथ टाउको बटानेहरूले राम्रो काम गरेर देखाउनु पर्यो नि । भ्रष्टाचारबाहेक के गरेका छन् ?

पढथयौ हाती बसीकन सँगै वेद, बाइबल, नमाज
पसेकेही नरपशुहरु ध्वस्त पारे समाज ।

मन्यौ ज्यौंदै त्यो जस्ले बिरियो देशको माटो
बाँच्यो त्यो मरर पनि जस्ले समिक्षयो देशको माटो ।

कायर भएर पटक पटक मर्नुभन्दा
बहादुर भएर एकै पटक मर्न सकौ ।

- अभियानवाणी

अभियान साप्ताहिक

सम्पादकीय

आफै धामी आफै बोतसी वा यादव ज्यू

कहि नभएको जात्रा हाँडी गाउँमा भन्ने उच्चानलाई प्रधानमन्त्री केपी ओली र उनेको सरकारमा सहभागि भएको संघीय समाजवादी फोरमले चरिचार्थ गरेका छन् । नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका दुई अध्यक्ष मध्येका एक अध्यक्ष समेत रहेका प्रधानमन्त्री केपी ओलीलाई उनेको नेतृत्वको सरकारमा वरियता क्रममा तेसो नम्बरमा रहेका उपग्रहान एवं स्वास्थ्यमन्त्री उपेन्द्र यादवले ज्ञापनपत्र बुझाएका छन् । सरकार गठन भएको एक वर्ष पुग्न लाग्दा समेत भ्रष्टाचारमा कमी नयाएको शान्ति सुरक्षा बहाली हुन नसकेको भन्दै शनिबार दलबलसहित उपग्रहानमन्त्री यादवले प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमै पुगेर असन्तुष्टि जनाएका छन् । ओली नेतृत्वको सरकारमा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय सम्भालेका यादवले सरकारलाई ज्ञापनपत्र बुझाएपछि स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयमा भाडभैला मच्चिएको छ । स्वास्थ्य मन्त्रालयमध्ये भ्रष्टाचार हुने गरेको भएपनि आफैले आफैने सरकारमा सहभागि भएको सरकारका विरुद्ध प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापन पत्र बुझाउने कार्य आफैमा अनौठो रहेको छ ।

प्रधानमन्त्री केपी ओलीलो नेतृत्वमा रहेको सरकारसँग संघीय समाजवादी फोरमले दुई तुँदै सहमति गरेर सरकारमा सहभागि भएको थिए । त्यसीहो सहमति अनुसार यादव सरकारको तेसो वरियता क्रममा रहेर उपग्रहानमन्त्रीसहित स्वास्थ्य तथा जनसंख्यामन्त्री बनेका थिए भने उनेको पार्टीका नेता इस्तियाक राई शहरी विकास मन्त्री र अर्का नेता डा. सुरेन्द्र यादव स्वास्थ्य राज्यमन्त्री रहेका छन् । आफैने सरकारमा हाँडौंदै यादवले सरकारका काम सन्तोषजनक र प्रभावकारी नभएको भन्दै सरकारका काम कारबाहीको समिक्षा गर्नुपर्न भाग राखेको छ । फोरमले संविधान संशोधन लगायतका विषयमा सरकारसँग भएको सहमति कार्यान्वयन गर्ने माग देवोह्याएको छ । आफै सरकारमा भएकाले देखाउनका लागि भएपनि प्रधानमन्त्रीलाई बुझाएको ज्ञापनपत्रमा संघीय समाजवादी फोरमका अध्यक्ष समेत रहेका यादवले सही नगरी फोरमका महासचिव रामसहयक प्रसाद यादवलाई सही गर्न लगाएका छन् । आफै सरकारमा सहभागि हुने अनि आफै पार्टी सरकारमा भएपनि सरकारले राम्यो काम गर्न नसकेको भन्दै आफैने सरकारविरुद्ध ज्ञापनपत्र बुझाउने उपेन्द्र यादवको चरित्र आफैमा अनौठो रहेको छ । सरकारले राम्यो काम गर्न सकेने र सत्तामा सहभागि हुँदा सरकारसँग भएको सहमति कार्यान्वयन भएन भने सत्ता छाँडेर बाहिर आएर सरकारको विरोध गर्नुपर्ने सरकारमा बनेसे सरकारी सेवा सुविधा लिने अनि अरुलाई हेखाउनका लागि विरोध गरेको तौरेको गर्न वा यादवको चरित्र ।

फोरमले आफैनो पार्टीका नेता लालबाबु राउतको नेतृत्वमा रहेको प्रेश नं. २ को सरकारलाई केन्द्र सरकारले सहयोग नगरेको आरोप समेत लगाएको छ भने प्रधानमन्त्री ओली भने प्रेश नं. २ का मुख्यमन्त्री राउतको कार्यशैलीसँग असन्तुष्ट रहेको आएका छन् । त्यसैले फोरम संघीय सरकारमा सहभागि भएपनि नेकपा र संघीय समाजवादी फोरमको सम्बन्ध राम्यो हुन नसकिरेको बेला फोरमले प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र बुझाएको छ । ज्ञापनपत्र बुझाउँदा नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीका अध्यक्ष एवं प्रधानमन्त्रीहित अर्का अध्यक्ष पुष्टकमल दाहाल, गृहमन्त्री रामबहादुर थापा पार्टीका महामन्त्री विषय पौलेसमेतको उपस्थिति रहेको थिए भने फोरमका तर्फामा प्रतिक्रिया अध्यक्ष उपेन्द्र यादवको विवरणहित अशक्त राई, राजेन्द्र श्रेष्ठ, रामसहयक प्रसाद यादव, हेमराज राई र प्रकाश अधिकारी प्रधानमन्त्री निवास बालुवाटारमा उपस्थित भएको थिए । ज्ञापनपत्रमा फोरमसँग सहभागि भएनुपरार सविधान संशोधनका लागि ध्यानाकर्षण गरिएको छ । त्यसका लागि आवश्यक गृहकार्य गर्न संसुक्त कार्यदल बनाउन संसदको जारी अधिवेशनबाटै संविधान संशोधन प्रक्रिया अधि बढाईए परित गराउन समेत सरकारलाई आग्रह गरिएको छ भने प्रेश नं. २ को सरकारलाई केन्द्र सरकारले आवश्यक सहयोग नगरी आरोप समेत लगाइएको छ । यसरी सत्ताधारी दलभित्र असन्तुष्टिका स्वरहरू सुनिएपनि केपी ओली नेतृत्वको सरकारले त्यसलाई समाधान गर्ने गरी आवश्यक गृहकार्य भने गरेको छैन ।

केपी ओलीलाई त्यसाबाहिरै हेरेर समर्थन गर्दै आएको राष्ट्रिय जनता पार्टीका कैलाती जिल्लाबाट प्रतिनिधिसभामा निवारिदा भएका रेमशलाल चौधरीलाई सरकारको नियन्यमा संसद सविवालयले संसदको सपथ खुवाएपछि संघीय समाजवादी फोरम आफैना मुद्दा राजायाले खोसन सबै भन्दै हताहर हताहरा प्रधानमन्त्रीलाई ज्ञापनपत्र बुझाउन पुर्नको छ । सत्तामा गएको नं. १९ महिनापालि मात्र फोरमले सरकारका काम कारबाही सन्तोषजनक राउतको थाहा पाएछ, जु आफैले समालोको मन्त्रालयहरूको काम काबराही कस्तो छ जु आफैलाई थाहा छैन । स्वास्थ्य मन्त्रीलाई यादवले ध्यान दिएका छैन । आफै सत्तामा बस्ते अनि आफैले आफैने विरुद्ध ज्ञापनपत्र बुझाउनुभन्दा सत्ताको विरोध गर्दै सत्ताबाट बाहिरिएर सरकारको आलोचना गर्नुपर्ने सत्तासुख पनि नालोडेने अनि सरकारको आलोचना पनि गर्न नालोडेने प्रवृत्तिलाई खोइंदै के भनेहैं ?

केपी ओली जसरी भएपनि संसदमा प्रमुख प्रतिपक्षी दल नेपाली कांगेसलाई एकलै राजन चाहन्छन् त्यसैले उनेले संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता पार्टीबाट समेत समर्थन लिएका छन् । संसदमा नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको एकत्रै बहुमत हुँदौंदै दुई तिहाईका लागि उनेले फोरम र राजायाको समर्थन लिएका हुनाले त्यसै अनुरूप फौजदारी काडमा फसेका रेमशलाल चौधरीलाई संसदको सदस्य खुवाउने तिर्यक गरेऽनुसार संसदको सपथ खुवाइएको छ अब अहिले तै संविधान संशोधनको आवश्यकता नभएपनि मध्यसाधारी दलहरूलाई खुरी पार्न संविधान संशोधन गर्न के ओली अग्रसर होलान त त ? संविधान संशोधन गर्ने भए सबैको सल्लाहमा संविधानबाट धर्म निरपेक्ष राष्ट्र समेत हटाइन आवश्यक छ भन्ने हातीले ठानेका छैन ।

गत आइतबार प्रधानमन्त्री केपी ओलीले संघीय संसदमा सार्वजनिक महत्वको वक्तव्य दिए । प्रधानमन्त्री ओलीले दिएको सार्वजनिक महत्वको वक्तव्यमा धेरै ताउँमा शंका गर्न ठाउँ रहेको भन्दै प्रमुख विपक्षी दल लगायत अन्य व्यक्तिहरू र सार्वजनिक सञ्जालहरूमा तीव्र असन्तुष्टि देखिएपछि अर्थ मन्त्रालयले प्रधानमन्त्रीले संसदमा दिएको अभियक्ति र तथांकहरू सही भएको वक्तव्य नै जारी गर्नुले प्रष्ट हुँच सरकारले आफ्नो ११ महिने कार्यकालमा जनतालाई ढाँटेको छ भनेर । प्रधानमन्त्री ओलीले संसदमा बोल्दै गणतन्त्र माथि नै प्रहार भयो भन्दै त्यसप्रति तीव्र असन्तुष्टि जनाएका छन् । नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टीको एकलै संसदमा बहुमत रहेको छ । ७ प्रदेशमध्येको ६ वटा प्रदेशमा समेत कम्प्युनिष्ट पार्टीकै बहुमतको सरकार रहेको छ भने प्रदेश नं. २ मा संघीय संसदमा प्रधानमन्त्री ओलीलाई समर्थन गरेकै पार्टीहरू संघीय समाजवादी फोरम र राष्ट्रिय जनता पार्टीको सरकार रहेको छ । संघीय समाजवादी फोरम त ओली नेतृत्वको सरकारमा उपप्रधानमन्त्रीसहित दुई महत्वपूर्ण मन्त्रालय समालिरहेको छ भने अर्को राष्ट्रिय जनता पार्टीले सत्ताबाहिरेखाटै सरकारलाई समर्थन गरिरहेको बेला प्रधानमन्त्रीले गणतन्त्रलाई कार्यकारी अध्यक्ष नियुक्त गरिएको छ भने सल्लाहकार सम्पादक भन्दै सत्ता नजिकका दुई जनतालाई ऐन विपरित नियुक्त गरिएको छ ।

• देवेन्द्र चुडाल

devendrachudal@gmail.com

संविधान ऐन कानुन विपरितका कार्य भएका छन् । सरकारी संस्थाहरूमा संस्थान ऐन विपरितका कार्यहरू गरिएको छन् । उदाहरणको लागि लिन सकिन्त गोरखापत्र संस्थानमा अधिल्लो सरकारले नियुक्त गरेका संस्थानका महाप्रबन्धकलाई हटाएर संस्थानको ऐन विपरित संस्थानमा कार्यकारी अध्यक्ष नियुक्त गरिएको छ भने सल्लाहकार सम्पादक भन्दै सत्ता नजिकका दुई जनतालाई ऐन विपरित नियुक्त गरिएको छ ।

नेपालका दुई कम्प्युनिष्ट पार्टीहरू एक भएर नेपाल कम्प्युनिष्ट पार्टी बनेको र दुई पार्टी एक भएको घोषणा गर्न वित्तिकै भएको संसदको निर्वाचनमा कम्प्युनिष्ट पार्टीले संघीय संसदमा एकलै बहुमत रहेको छ । जोड्दा दुई तिहाई भन्दा बडीको ओली नेतृत्वको सरकार रहेको बेला आफ्नो असफलता र अकर्मण्यतालाई लुकाउनका लागि प्रधानमन्त्रीले गणतन्त्रमाथि खतरा भएको देखन थाल्नुभएको छ । निर्वाचनका बेला जनतालाई बैंडिएका मिठा मिठा आशासनहरू पूरा गर्नुको बदला प्रमुख प्रतिपक्षी दलसहित अन्य दलहरूसँग समेत राम्यो काम गर्न सकेने र सत्तामा नसक्नु, जनतालाई दिएका आशासनहरू पूरा नहुनु अनि पूर्वजालाई अनाहकमा गाली गर्नुपर्न अन्य संस्थानहरूमा समेत सरकारले ठाडो हस्तक्षेप गरेर सरकारले आफैले बेला बेलायती प्रहरी पुगेर महारानीका सवारी चालकलाई ५ सय युरो जरिवाना गरेको समाचार प्रकाशित भएको थिए । गाडीमा सवार गाडी नो पार्किङमा रोकिन पुगेछ त्यहाँ तत्काल बेलायती प्रहरी पुगेर महारानीका सवारी चालकलाई ५ सय युरो जरिवाना गरेको समाच

• निर्वान भापाली

सन्दीपको काँधमा एसोसिएट राष्ट्रको भविष्य

२०१८ मा जतातै सन्दीप छाए। हरेक टि-२० लिंगका कमेन्टेटरको मुख्यमा एउटै नाम हुन्थ्यो - सन्दीप लामिछाने। सबै कमेन्टेटरले एउटै भावका वाक्य दोहोच्याउँथे- 'सन्दीप लामिछाने टेक्स एनोदर वान, द सेन्सेसनल योड ट्रालेन्ट फ्रम नेपाल। अनबिलिवेबल !'

बिग ब्यास लिंगमा सन्दीप लामिछाने चम्किएसँगै उनलाई एसोसिएट राष्ट्रका क्रिकेटको खेलाडीका रूपमा हेर्न थालिएको छ। आईसिसीको नयाँ कार्यशाली र प्रतियोगिताका असमावेशी फर्म्याटले एसोसिएट राष्ट्रलाई उपेक्षा गरेको स्पष्ट छ। यस्तो अवस्थामा एसोसिएट राष्ट्रका खेलाडीलाई अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटले हेर्ने दृष्टिकोणमा सन्दीपको प्रदर्शनले विशेष भूमिका राख्छ।

सन्दीप एकछिन दुई हातमा बल पिलक गर्दै, नर्पस भएर वा के भार हो हल्का खोकेर ब्याटसम्यानातर्फ हेर्छन्। सधैंकै आफ्नै अन्वाजमा जिङ्गे दुमाउँछन् अनि रनअप लिएर लेक-ब्रेक बल लेड्थमा पर्याउन्छन्। त्यो बल ब्याटसम्यानले एक रनका लागि कभरमा झाइभ गर्दिन्छन्।

यो सन्दीपको बिंग ब्यासमा पहिलो बल थियो। मैदानमा हजारौं दर्शक उपरिथत छन्। त्योभन्दा बढी घर बसेर टिभिमा हेर्दै छन्। खेल हो, मेलर्न स्टार्स र सिङ्गनी थन्डर्बीचाको दुवै टिम बिंग ब्यासको आठौं संस्करणको आफ्नो पहिलो खेल खेल्दैन्छन्। बिंग ब्यास सबैभन्दा प्रतिष्ठित फ्रेन्चाइज लिंगमा मध्येको एक हो। बिंग ब्यासको गत संस्करणको एडिलेड स्ट्राइकर्स र होबर्ट ड्राइवर्सविरुद्धको फाइनल खेल एक मिलियनभन्दा बढी दर्शकले हेरेका थिए।

कानमा मुन्द्रा र हरेक खेलमा भर्खरै काटिएकोजस्तो देखिने मिलेको कपाललाई मैदानमा आफ्नो परियथ बनाइसकेका सन्दीप दोस्रो बल लिएर अधि बढे। हत्केला पछाडीबाट सन्दीपले बल फ्याँके, गुली। ब्याटसम्यानले बललाई बाउन्टीतिर उडाए। तर, ब्याटमा बलले छुँदा निर्कोको आवाज र बलले हावामा लिएको दिशा देख्दा आउट हुने लक्षण देखिएसकेको थियो।

टिभि र अनलाइनमा लाइभ हेरिरहेका दर्शक पनि लड अनमा फिल्डरले क्याच लिँचन भन्नेमा ढुक थिए। त्यो सट प्रहार गर्दा ब्याटसम्यानको अनुहारमा आस्मिन्धारा पनि देखिएन। लड अनमा भएका फिल्डरले सहज क्याच लिए। सन्दीप बुरुसी मार्द आफ्ना क्याटेन रेले न्याक्स्वेलको अंगालोमा गरए खुशी मनाउन थाले।

क्रिकेट लिने खेलाडी टेस्टमा खारिएका पाकिस्तानका बलर थिनन्, न त अष्ट्रेलियाको कुनै उचाउँदा स्टार नै थिए। न त तेस्ट इन्डियाको टि-२० एक्स्पर्ट थिए, न फुर्सदमा फ्रेन्चाइज लिंग खेल आएका इंग्लिश्डका खेलाडी। ति नेपालको ८० वर्ष लेपिन्नर थिए। नेपाल, एउटा एसोसिएट राष्ट्र। र, आउट हुने ब्याटसम्यानको थिए- अष्ट्रेलियाको प्रतिनिधित्व गर्दै १४ अन्तर्राष्ट्रिय शतक प्रहार गरिसकेका शेन वाटसन। नेपालले टेस्ट त टाढाको कुनै सिरिज खेलेको छैन। त्यो क्रिकेटको खुशी मेलबर्न स्टार्स वा सन्दीप लामिछाने वा नेपालले मात्र मनाएन। त्यसको खुशी सबै एसोसिएट राष्ट्र र तिनको प्रतिनिधित्व गर्ने खेलाडीले मनाए। किनकी सन्दीपले वाटसनलाई क्याच आउट गर्दा आईसिसीको एसोसिएट नीति बोल्ड भएको थियो।

सन्दीपले वाटसनलाई क्याच आउट गर्दा आईसिसीको एसोसिएट नीति बोल्ड भएको थियो। आईसिसीको एसोसिएट राष्ट्रप्रतिको हेपाहा प्रवृत्ति पभेलियन फर्किएको थियो।

रक्षा हुनेछ।'

२०१५ को ओडिआई विश्वकपमा १४ टिम सहभागी थिए। यसपटक त्यो संख्या घटाएर आईसिसीले १० मा भारेको छ। २०२३ को विश्वकपमा अहिलेभन्दा कम देश सहभागी गराउने मैखिक सहमति समेत भइसक्यो। आईसिसीको यस्तो असमावेशी नीतिले पूर्ण सदर्शक र एसोसिएट राष्ट्रबीच एउटा अदृश्य खाल्डो खिनिरहेको छ। र, आजकल टि-२० फ्रेन्चाइज लिंगहरू आईसिसीले बनाएको त्यही खाल्डोमा फस्टाएर क्रिकेटको सबैभन्दा ढूलो मञ्च बनिरहेका छन्।

सन्दीप अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा युमनाम देशबाट आएर विश्वका सबै सानाहूला लिंगमा खेलिसके। सन्दीपको यो उपलब्धि अबको क्रिकेटिड युगका अन्दरभडग एसोसिएट राष्ट्रको आधुनिक कहानीको प्रतिनिधि उदाहरण हो।

उनको कथा हडकडबाट सुरु हुन्छ। २०१६ मा हडकडले टि-२० लिंग्ज नामक फ्रेन्चाइज लिंगको सुरुवात र्यो। यसको अवधारणा एसोसिएट राष्ट्रको आईप्रिलको रूपमा आएको थियो - गरिबोका आईप्रिल।

सन्दीपले त्यो प्रतियोगितामा ३ ओमरमात्र बलिड गरे। तर, अष्ट्रेलियाका पूर्वकप्तान २०१७ मा द गार्जिनमा लेखेका थिए। र, उनको लेखको निष्कर्ष थियो, 'क्रिकेटको अबको सबैभन्दा ढूलो बुनौती आपनै अस्तित्व

यति छिटो भए कि त्यसको केही समयमा सन्दीपले क्लार्को टिम वेस्टर्न सबर्बेसबाट अष्ट्रेलियामा सिङ्गनी ग्रेड क्रिकेट खेल थालिसकेका थिए। त्यसक्रममा उनले यति मिडियाको चासो र अन्तर्राष्ट्रिय एक्स्पोजर पाए कि त्यो उनले एउटा एसोसिएट राष्ट्रका लागि मात्र खेलेर कहिले पाउँदैन थिए। यसको श्रेय त्यही हडकडमा भएको टि-२० लिंग्जलाई नै जान्छ। मुख्यतः क्लार्कलाई।

अष्ट्रेलियामा ग्रेड क्रिकेट खेलिरहेको बेला सन्दीपले अष्ट्रेलिया क्रिकेटलाई दिएको एक अन्तर्वार्ता भेरो सप्ताह बिंग ब्यास लिंग खेलु हो भनेका थिए। मूल क्रिकेट पछ्याउनेहरूलाई उनको यो भनाइ सुन्दरै असहज लाग्छ। किनकी एउटा क्रिकेट खेलाडीको सपना देशका लागि ओडिआई विश्वकप खेलु वा टेस्ट क्रिकेट खेलु हुनुपर्छ हो। तर, नेपाल र अमरुपामा समग्र एसोसिएट राष्ट्रको बिड्मना यस्तै छ।

आईसिसीको उपेक्षाका कारण उनीहरूले हासिल गर्नसक्ने सबैभन्दा ढूलो उपलब्धि भनेकै नाम चलेका फ्रेन्चाइज लिंगमा खेल्नुमात्र हो। आईसिसीको एकदिवसीय बलिड वरियताको दोस्रो स्थानमा छन्। रसिदले बाटो खोलेपछि आईप्रिलमा आएका अफगानिस्तानको मोहम्मद नाबी र मुजीब उर रेहमान पनि अहिले अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा चलिका खेलाडी हुन्। उनीहरूले नै अफगानिस्तानलाई टेस्ट मान्यतासम्म ढोर्हेयाएका थिए।

यद्यपि, विश्वका दुई ढूलो भनिएका फ्रेन्चाइज लिंग, आईप्रिल र बिंग ब्यासमा एसोसिएट राष्ट्रको प्रतिनिधित्व निराशाजनक हो। अहिलेप्रिलको नै अफगानिस्तानका लेगसिनर रसिद खानलाई अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चको स्पट लाइट्समा उभारेको थियो। अहिले रसिद खान आईसिसीको एकदिवसीय बलिड वरियताको दोस्रो स्थानमा छन्। रसिदले बाटो खोलेपछि आईप्रिलमा आएका अफगानिस्तानको मोहम्मद नाबी र मुजीब उर रेहमान पनि अहिले अन्तर्राष्ट्रिय क्रिकेटमा चलिका खेलाडी हुन्। उनीहरूले नै अफगानिस्तानलाई टेस्ट मान्यतासम्म ढोर्हेयाएका थिए।

आईसिसीको उपेक्षाका कारण उनीहरूले हासिल गर्नसक्ने सबैभन्दा ढूलो उपलब्धि भनेकै नाम चलेका फ्रेन्चाइज लिंगमा खेल्नुमात्र हो। आईसिसीको एकदिवसीय बलिड वरियताको दोस्रो स्थानमा छन्। रसिदले एउटा क्रिकेटमा एकदिवसीय बलिड गरेको हेर्नु दिवासनभन्दा बढी होइन भन्दा अत्युक्ति नहोला। यद्यपि, हामीले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा सन्दीपको जित हेरे पनि सन्तुष्ट नभइने क्रिकेट कौशल वर्षाई हेर्न भने पाइन्होले छैन। तर, नेपालको जर्सीमा होइन, सन्दीपलाई विकेटमा शेन वार्ललाई बिसाउदो बलिड गरेको हेर्नु दिवासनभन्दा बढी होइन भन्दा अत्युक्ति नहोला।

यद्यपि, हामीले अन्तर्राष्ट्रिय मञ्चमा सन्दीपलाई उपेक्षाले बोकाएको त्यो जिम्बारीको भारीका बावजुद सन्दीपले गरिरहेको प्रदर्शन गर्न भने देखिन्दैन। उनीहरूले एउटा क्रिकेटका सपना र तिनले फ्रेन्चाइज लिंगमा।

२०१८ मा जतातै सन्दीप छाए। हरेक टि-२० लिंगका कमेन्टेटरको मुख्यमा एउटै नाम हुन्थ्यो- सन्दीप लामिछाने। सबै कमेन्टेटरले एउटै भावका वाक्य दोहोच्याउँथे- 'सन्दीप लामिछाने टेक्स एनोदर वान, द सेन्सेसनल योड ट्रालेन्ट फ्रम नेपाल। अनबिलिवेबल !'

लामिछाने टेक्स एनोदर वान, द सेन्सेसनल योड ट्रालेन्ट फ्रम नेपाल। अनबिलिवेबल ! दुखद संयोग के छ भने एसोसिएट राष्ट्रका लागि विश्वकपमा यस्तै गरियांगिता विकेट लिएको हेर्नु पनि उत्तिकै 'अनबिलिवेबल' छ, जति १८ वर्षे किशोरले हरेक ओभरमा क्रिकेटका एक-एक हस्ती ब्याटसम्यानलाई पभेलियन पठाएको हेर्नु ति कमेन्टेटरका लागि 'अनबिलिवेबल' थियो।

मे २०१८ मा सन्दीपले आईप्रिलका जमा ३ खेल खेल्तै ५ विकेट लिए। त्यही प्रदर्शनले प्रभावित दिल्लीले टेस्ट राष्ट्रका अनुभवी खेलाडी छाडेर यसपाली सन्दीपलाई रिटेन गयो। गत सिजनसम्म दिल्ली डेयरडेमिल्सको नामबाट आइप्रिल खेलेको सन्दीपलाई रिटेन गयो।

आईप्रिलपछि सन्दीप विश्व-११ टिममा परे। उनी विश्व-११ मा पर्ने एसोसिएट राष्ट्रका पहिलो खेलाडी पनि हुन्। त्यसपछि सन्दीपले केही साना प्रतियोगिता विकेट लिए। क्यानडामा ग्लोबल टि-२०, वेस्ट इन्डियामा क्यारेबियन प्रिमियर

धार्मिक हिसाबले नेपाल-भारत सम्बन्धको पाटो

विपुल कुमार
भारत उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री
आदित्यनाथ योगी ६ घण्टे भ्रमणका
लागि विवाह पञ्चमीको अवसरमा
जनकपुर आएर फर्काका छन् । प्रदेश
सरकारले उनको स्वागतका लागि कुनै
कसर बाँकी राखेनन । मिथिलाको परम्परा
राजनुसार उनको स्वागत गरियो भने ३६
प्रकारको व्यञ्जनबाट सत्कार गरियो ।

मूलतः उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्रीको
जनकपुर भ्रमण धार्मिक रहे पनि

यसले दुई देशको सम्बन्धलाई थप
उजागर गर्ने मौका दिएको छ ।

रामको जन्मभूमि अयोध्या आदित्यनाथ
मुख्यमन्त्री रहेको उत्तर प्रदेशके धार्मिक
सहर हो । राजनीतिमा ठिर्नुअधि उनी
योगी (साधु) नै थिए । यता जनकपुर
सीताको जन्मभूमि हो । यी दुवै धार्मिक
सहरबीच त्रेतायुगदेखिको सम्बन्ध

छ । सीतालाई भारतका हिन्दूले सती
सावित्री ठान्डछन् । उनको जन्मभूमि
जनकपुरप्रति भारतीयको अगाध आस्था

छ । नेपाल-भारतबीच प्राचीन सम्बन्ध

छ । जनकपुर-अयोध्याको आफ्नै खाले
भाइचारा छ । पुरानै सम्बन्धलाई नयाँ
आयाम दिन भ्रमण भएकाले त्यसबाट
दुवै देशलाई फाइदा पुग्ने देखिन्छ ।

जनकपुरधाममा विवाह पञ्चमीको
रमझममा भारतको उत्तर प्रदेशका

मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथ आएर
नेपाल-भारत सम्बन्धलाई नयाँ आयाममा
बदल खोज्नु नै आजको आवश्यकता

हो । यसबाट नेपाल-भारत सम्बन्ध अभ

मजबुत बन्ने विश्वास गर्न सकिन्छ ।

नेपाल र भारतबीच रोटीबेटी

को सम्बन्ध मात्र नभई परस्परको

सांस्कृतिक समानताको महत्व पनि

यस भ्रमणबाट अफ प्रष्टिएको छ ।

नेपाल र भारतबीचको परस्परको

अन्योन्याश्रित सम्बन्धको गरिमा बढाउने

गरी योगीलाई जन्तीसहित पठाउने

निर्णय भारत सरकारले गर्नु भनेको

उसले जनकपुरलाई उच्च महत्व दिएको
प्रतीत हुन्छ । योगी आदित्यनाथ विवाह
पञ्चमीमा जन्ती लिएर अयोध्याबाट
जनकपुरधाम आउनु र जन्तीसहित उत्तै
फर्कनुलाई महत्वका साथ हेरिएको छ ।

यसले जनकपुरको गरिमालाई भन

बनाएको छ भने नेपाल र भारतबीचको

सम्बन्धको दायरा पनि फराकिलो पारेको

छ ।

ज्ञातव्य के छ भने भारतीय
प्रधानमन्त्री नरेन्ध्र मोदीले जनकपुर
भ्रमणको ऋग्मा जनकपुरदेखि
अयोध्याधाम सम्मको लागि बस सेवा
प्रारम्भ गरेका थिए । सो सेवालाई
उत्तरप्रदेश र प्रदेश २ को सरकारले
निरन्तरता विझ्नु पर्छ । त्यस कारण
उनले नेपाल र भारतबीच कनेक्टिभिटीमा
जोड पनि दिए ।

दुई देशको विकासका लागि कृषि,
सांस्कृतिक पर्यटन, सिस्टर सिटीको
आवधारणा उनले अगाडि सार्नु पक्के
पनि जनकपुरको हितमा छ ।

जनकपुर र अयोध्याबिको दुरी
घटाउन सके भारतबाट ठूलो संख्यामा
धार्मिक पर्यटक जनकपुर त्याउन
सकिन्छ । यसका लागि प्रदेश २ को
सरकारले पनि आफ्नो तथारी सोही
अनुरूप गर्नुपर्छ

आदित्यनाथको जनकपुर भ्रमण
धार्मिक र राजनीतिक दुवै हो । उनको
धार्मिक र राजनीतिक व्यक्तित्व दुवै
भएकाले उनी जनकपुर आउनु र

राजनीतिक भेटघाट गर्नु ठूलो विषय
होइन । तर भ्रमणलाई राजनीतिक
रंग दिएर यसलाई विवादित बनाउनु
हुन् । भ्रमणबाट के कसरी लाभ लिन
सकिन्छ त्यसबारे सोचौ । किनभने
योगी शक्तिशाली मुख्यमन्त्री हुन र

उनको भारतका प्रधानमन्त्रीसँग राम्रो

सम्बन्ध रहेकाले त्यसबाट नेपालले

फाइदा लिन सक्छ । भारतको उत्तर

प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथले

भगवान राम र माता सीताको जीवन
दुवै देशको धर्म संस्कृति र सम्यताको
अंग भएको बताएका छन् । राम-सीताले
पालना गरेको आदर्श र मूल्यहरूले
सबैलाई प्रेरणा दिने उनको लिखित
सन्देशमा उल्लेख छ । विवाह पञ्चमी
महोत्सवमा मुख्य अतिथिको रूपमा
आएका आदित्यनाथले जानकी मन्दिरमा
पूजाअर्चना गरेका थिए । त्यसपछि
उनले लिखित सन्देश दिएका हुन् ।

उनले जनकपुरधाममा पूजाअर्चना गर्न
र महाराज जनकपुरको भूमिको यात्रा

गर्न पाएकोमा आफू धन्य भएको
उल्लेख गरेका छन् । साथै आफ्नो
प्रतिनिधिमण्डलको भव्य स्वागत

गरिएकोमा उनले नेपाल सरकार र
जनकपुरका जनतालाई धन्यवाद दिएका

छन् । सीताराम विवाह महोत्सवअन्तर्गत

अयोध्याबाट जन्तीमा आएका भारत

उत्तर प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगी

आदित्यनाथलाई प्रदेश नं २ सरकारले

सम्मान गरेको छ । मधेश भवनमा

आयोजित सम्मान समारोहमा प्रदेश नं २

का मुख्यमन्त्री लालबाबु राउतले उत्तर
प्रदेशका मुख्यमन्त्री योगीलाई स्वागत गर्दै
अभिनन्दन पत्र प्रदान गरे । मुख्यमन्त्री
राउतले अभिनन्दन पत्रमा नेपाल

भारतको धार्मिक, सांस्कृतिक विशिष्टता
अनुकरणीय रहेको चर्चा गर्दै लोकतन्त्रको
सुदृढीकरण अभियानमा सबैको सहयोग र

प्रतिवद्वताका लागि आग्रह गरे ।

यसैबीच भारत उत्तर प्रदेशका
मुख्यमन्त्री योगी आदित्यनाथ प्रदेश

नं २ को सरकारद्वारा आयोजित

भण्डारा (दिवा भोज) मा पनि सरिक
भए । भण्डारामा ३६ प्रकारको व्यञ्जन
परिकल्पनाको थियो । व्यञ्जनमा दाल,
भात, कजौरीपालक पुरी, रोटी, गॅजरको
हलुवा, पेडा, तीन प्रकारको रसबरी,
दही, राजभोग, गुलाब जामुन र तरकारी
लगायतका विभिन्न परिकार पसिक्इएको
थियो । (मधेश दर्पण फिचर सेवा)

भन्सार विभागको अनुरोध

चोरी पैठारी वा निकासी गरेको वा त्यस्ता मालवस्तुको
ओसार पसार गरी राजस्व छली गरेको जानकारी सूचना वा
उजुरी भएमा उक्त सूचना वा जानकारी तपशिलको ठेगानामा
उपलब्ध गराई चोरी निकासी पैठारी नियन्त्रणमा सहयोग
पुराउनु हुन सम्बन्धित सबैमा अनुरोध छ । साथै यस्तो सूचना
वा जानकारी दिने व्यक्तिको नाम र ठेगाना गोप्य रहेछ र
सूचना वा जानकारी दिने व्यक्तिलाई कानून बमोजिम पुरास्कृत

गरिए व्यहोरा समेत जानकारीकोलागि अनुरोध छ ।

भन्सार विभाग

त्रिपुरेश्वर काठमाडौं, फोन : ०१-४९१७७२९८
ई मेल: prasasan.customs@gmail.com

इभेन्ट परियोजनाको अनुरोध

- प्राविधिक सीप सिकौ । रोजगार बनौ । आम्दानी बढाउौ ।
- यसबाट सञ्चालित छोटो अवधिको सीपमूलक तालिमबाट
बेरोजगार युवाहरूले फाइदा लिनुहुन ।
- यसका कार्यक्रमहरू रोजगार एवं स्वरोजगार गराउने वा
पुच्छाउने खालका छन् ।
- तपाइँसँग जाँगर छ तर सीप हैन भने यस परियोजनामा सम्पर्क
राख्नुहुन ।

सीप हो सिर्जना, सीप हो सरपति,

सीप सिकी उधम गरि विदा गरौं गरीबी ।

सीप सिकौ रोजगार बढाउ । सुखी जीवनको लाभि सीप
चाहिन्छ । चुवालाई सीप दिउँ, रोजगार बढाउ ।

सीप सिके भोको बस्न पर्दैन सीप हो सिर्जना, सीप हो
सरपति सीप सिकी उधम गरि विदा गरौं गरीबी ।

नेपाल सरकार

शिक्षा मन्त्रालय
व्यावसायिक शिक्षा तथा तालिम अभियान्ति परियोजना (इभेन्ट)
बुद्धनगर, काठमाडौं, फोन नं. १७७-९-४९८६३९९, ४८६४९९
टोलफ्री नं. १६६०९६७७७७, www.event.gov.np

भ्रष्टाचारविरुद्ध उजुरी दिने गरौ

भ्रष्टाचारजन्य कार्यहरूलाई प्रभावकारी रूपमा
नियन्त्रण गरी सुशासन कायम गर्न राष्ट्रिय सर्तकता
केन्द्र क्रियाशील रही आएको हुँदा सरकारी कार्यालय
तथा सार्वजनिक संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधा
सम्बन्धमा कुनै किसिमका दुःख, कष्ट वा अनावश्यक
भन्न

म्युजिक मिडियोको स्तर घट्दै छ

पाँच सय भन्दा बढी म्युजिक मिडियो निर्देशन गरिसकेकी लिलिपुर, पुल्चोक स्थित नेवार परिवारमा जन्मिएकी बबिता श्रेष्ठ 'मलेकु'लाई पछिलो समयमा क्याई नक्याई भएको छ। उपत्यका सित्रका बासिन्दा लोकदोहरी गीत, संगीत प्रति चासो राख्दैनन्। तर, अहिले दोहरी गीतको रम्युजिक मिडियो निर्देशनमा आफुलाई अग्रपतिमा उक्याउन सफल छिन् बबिता। ०६८ देखि निरन्तर निर्देशनको क्षेत्रमा सकृदृ उनको निर्देशन रहेको हालै सार्वजनिक भएको 'तिक्हो आँखाको रङ्ग....' बोलको गीतले अत्यधिक चर्चा बतुलेको थियो। त्यसो त उनको थुप्रै मिडियोले चर्चा पाउने गर्छ। दोहरीमात्र होइन, सबै खालै गीतको मिडियो निर्देशनमा पोखर निर्देशक बबिता श्रेष्ठ 'मलेकु'संग गरेको संक्षिप्त कुराकानी:

• सुरुको अनुभव सुनाउनु पर्दा ?

महिला भएकै कारण सुरुका दिनहरूमा काम दिन हिचिक्याउने, कलाकारले पनि नपत्याउने, विविध कठिनाईको सामना गर्नु पर्यो। संचारकर्म बन्दु भनेर आरजे, मिजेको प्रशिक्षण लिरहेको थिए। अचानक निर्देशनमा लागियो। हिजो मसंग काम गर्न नरुचाउनेहरू पनि अहिले मेरो कामको प्रसंसा गरेको देख्दा खुशी लाग्छ।

• उपत्यका सित्र हुर्केको माझे दोहरी तिर कसरी ?

म नेवार समुदायमा जन्मे हुर्केको माझे, लोक संगित प्रति त्यति चासो राख्दीन थिएँ। विभिन्न सञ्चार माध्यमहरूमा आर.जे., भिजेको काम गर्ने क्रममा गीत, संगितका व्यक्तित्वहरूसँगको भेटघाट बाबिलै गयो। मेरो श्रीमान पनि गीत, संगितमा संलग्न व्यक्ति हुनुहुँथ्यो। उहाँके सहयोगले म्युजिक मिडियो निर्देशनमा लाग्न प्रेरित गरायो। उहाँले मलाई के देखेर भिडियो निर्देशन गर्न दिनु भयो थाहा भएन। तर, कामको प्रतिफल राप्रै निस्क्यो। मेरो काम देखेर

बबिता श्रेष्ठ, नृत्य निर्देशक

कार्पोरेट

● कालिकोटका अग्निपीडितलाई ग्लोबल आइएमईद्वारा राहत

ग्लोबल आइएमई बैंकले संरथागत सामाजिक उत्तरदायित्वअन्तर्गत कालिकोटका अग्निपीडितलाई सहयोग गरेको छ। बैंकले बैंकले आगलागीबाट पीडित पल्टांता गाउँपालिका-१ खाँडाका ८७ घरपरिवारलाई ८७ थान ल्लाडकेट र बाकस तथा विद्यार्थीलाई १४० थान ज्याकेट, ट्रायाक-सुट, जुत्ता र मोजा वितरण गरेको हो। आगलागीबाट घरबारविहीन भएकाको जीवनयापनमा सहयोग पुऱ्याउने उद्देश्यले बैंकले सहयोग सामग्री उपलब्ध गराएको जनाएको छ।

ग्लोबल आइएमई बैंक लिमिटेडले स्थानकालदेखि नै आफ्नो सामाजिक उत्तरदायित्वलाई प्राथमिकतामा राखेर विभिन्न क्षेत्रमा सहयोग पुऱ्याउँदै आएको छ।

बैंकले सबै क्षेत्र र वर्गसम्म बैंकिङ सेवाको पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले हाल १ सय ३३ शाखा, १ सय ४४ एटिएम, ७ एक्सटेन्सन काउन्टर, १४ राजस्व संकलन काउन्टर, १ सय १२ शाखाहरित बैंकिङ सेवा तथा देशबाहिर तीन सम्पर्क कार्यालयमार्फत वित्तीय सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● माछापुच्छ्रे बैंकका अध्यक्षद्वारा शपथ ग्रहण

माछापुच्छ्रे बैंकका नवनियुक्त अध्यक्ष डा. वीरेन्द्रप्रसाद महतोले पद तथा गोपनीयताको शाखा ग्रहण गरेका छन्। उनले नेपाल राष्ट्र बैंकका गम्भीर डा. विरजीवी नेपालसमक्ष शपथ ग्रहण गरेका हुन्। बैंकको हालै सम्पन्न साधारणसभाबाट सञ्चालक पदमा निर्विरोध निर्वाचित महतो सभापछि बसेको बैठकबाट निर्विरोध अध्यक्षमा निर्वाचित भएका हुन्।

● नेपाल पुनर्बिमा कम्पनीसँग प्रभु लाइफको सम्झौता

नेपाल पुनर्बिमा कम्पनी र प्रभु लाइफ इन्स्योरेन्सबीच पुनर्बिमासम्बन्धी सम्झौता भएको छ। बुधबार आयोजित एक कार्यक्रममा पुनर्बिमा कम्पनीका प्रमुख कार्यालयी अधिकृत विरायु भण्डारी र प्रभु लाइफ इन्स्योरेन्सका प्रमुख कार्यालयी अधिकृत किशोरप्रसाद लामिछानले सोसम्बन्धी सहमतिपत्रमा हस्ताक्षर गरेका छन्। सहमतिसँगै नेपाल सरकारले चालू आव ०७५/७६ को बजेटमा व्यवस्था गरेबोनेजिम २० प्रतिशत प्रत्यक्ष हिस्साको पुनर्बिमा हुने बताइएको छ।

● नेपाल बैंकको वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम

सबै वर्गसम्म वित्तीय ज्ञान पुऱ्याउने उद्देश्यले नेपाल बैंक लिमिटेडले निरन्तर रूपमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गर्न भएको छ। बैंकले यसैको निरन्तरतास्वरूप हालै प्रदेश नं ५ नवलपरासी (पश्चिम) को पाल्हीनन्दन स्थित सिद्धार्थ उच्च माध्यमिक विद्यालयमा वित्तीय साक्षरता कार्यक्रम आयोजना गरेको छ। बैंकत, कर्जा, बैंकिङ

व्यवहार, आर्थिक उन्नतिको आधार, सिर्जनशीलता र उद्यमशीलता आजको आवश्यकता नाराका साथ सञ्चालित कार्यक्रममा बैंकले संरथागत योजना तथा अनुसन्धान संभागको प्रमुख लेखनाथ भुसालले बैंकिङ क्षेत्रका विविध आयाम तथा बचतको महत्वबाटे चर्चा गरेका थिए। साथै, उनले नेपालको बैंकिङ क्षेत्रमा नेपाल बैंक लिमिटेडले पुऱ्याउँदै आएको योगदानबाटे प्रकाश पारेका थिए। कार्यक्रममा २५० बढी स्थानीय विद्यार्थी, कृषक, उदामी एवम् व्यवसायी सहभागी थिए।

हाल बैंकले ५४ शाखा तथा ८१ एटिएम काउन्टरमार्फत बैंकिङ सेवा प्रदान गर्दै आएको छ।

● आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्सका थप दुई शाखा

आइएमई लाइफ इन्स्योरेन्स कम्पनीले व्यापार विस्तार तथा प्रवर्द्धन गर्ने उद्देश्यले शाखा थप गरेको छ। सेवा विस्तारका क्रममा कम्पनीले पर्वतको कुस्मा र म्याग्दीको बेनीमा शाखा सञ्चालन गरेको हो। सोमावार आयोजित कार्यक्रममा इन्स्योरेन्स कम्पनीका अध्यक्ष डा. रामहरि अर्यालले ती शाखाको उद्घाटन गरेका हुन्। सो अवसरमा अध्यक्ष डा. अर्यालले सहरी तथा ग्रामीण भेगमा बसेवास गर्न व्यक्तिको जीवन बिमामा पहुँच पुऱ्याउने उद्देश्यले शाखा विस्तार गरेको बताए। हाल ६९ शाखामार्फत सेवा प्रदान गर्दै आइएमईको कम्पनीले विभिन्न १० प्रकारका बिमा योजना त्याएको छ। कम्पनीले सामान्य सावधिक, बालशिक्षा, आजीवन, नगद फिर्ता, साढे तीन गुणा रक्षावरणलगायत बिमा योजना त्याएको उनले जानकारी दिए।

● नेपाल टेलिकममा अधिकारीको पदभार ग्रहण

नेपाल टेलिकमका नवनियुक्त प्रबन्ध निर्देशक डिल्लीराम अधिकारीले सोमावार कम्पनीको केन्द्रीय कार्यालयमा पदभार ग्रहण गरेका छन्। नेपाल सरकारको पुस १९ गतेको निर्णयबोनेजिम उनी ३ वर्षका लागि टेलिकमको प्रबन्ध निर्देशकमा नियुक्त भएका हुन्।

पदभार ग्रहण गर्दै नवनियुक्त प्रबन्ध निर्देशक अधिकारीले कम्पनीको सेवा प्रवाह, गुणस्तर र राजस्व वृद्धिमा देखिएको चुनौतीलाई आग्रह गरे। काममा डिलासुस्ती, अधिकारको दुरुपयोग, भ्रष्टाचार तथा आर्थिक अनियमितताजस्ता कुरामा कसैसँग सम्झौता नगरिने उनले बताए।

परिवर्तनशील प्रविधि र ग्राहकको मागअनुकूल सेवा विस्तार गर्दै लैजाने र नेटवर्कलाई भरपर्दा र गुणस्तरीय बनाउने प्रतिबद्धतासमेत व्यक्त गरे। फोरजी परियोजनालाई समयमा सम्पन्न गरिने, १ करोड लाइन क्षमताको दुजी र थिजी परियोजनालाई यथाशीघ्र सम्पन्न गरिने, मोबाइल डाटाको प्रयोग बढाउनका लागि कार्यक्रम त्याइने, एफटिटिएच सेवालाई देशका मुख्य सहर तथा पकेट क्षेत्रमा विस्तार गरिने र कपर नेटवर्कलाई प्रतिस्थापन गरिनेसमेत उनको भनाइ छ। त्यसेही, कर्पोरेट र इन्टरप्राइज विजनेसलाई विशेष जोड दिइने, मध्यपहाडी लोकमार्गमा अटिकल फाइबर नेटवर्क तयार गर्न कार्यमा शीघ्रता ल्याइने र मोबाइल फाइबरान्सियल सेवा तथा आइपी टिपी सेवालाई उच्च प्राथमिकतामा राखी कार्यान्वयन गरिने प्रतिबद्धतासमेत उनले जनाए।

सबैले राम्रो छ, यत्तिको क्षमता भएको माछेले जस्तो पनि गीतको भिडियो निर्देशन गर्न सक्छ भनेर हौसाए जसका कारण आज म यो स्थानमा छु।

• दोहरी गीतकोमात्र मिडियो बनाउनु हुन्छ कि ?

दोहरी गीतकोमात्र होइन, सबै खालै गीतको भिडियो निर्देशन गरेको छु। म भिन्न, भिन्न खालैको भिडियो निर्देशन गर्न रुचाउछ। केही दिन पहिलैमात्र मैले नेपालको पहिलो महिला रेस्लर भगवति खडकलाई लिएर एक्शन भिडियो बनाउने एकाएकी थिएँ, जुन भिडियोले यतिबेला चर्चा पाईहोइको छ। दोहरी गीतको भिडियो धेरै भएकोले मानिसमा बबिताले दोहरीमात्र गर्छ भन्ने भ्रम छ।

• तिडियो बनाउनै पर्नुको कारण ?

अहिले अडियो सुन्ने एकाएक, रेडियोमात्र सिमित भएको छ। हेर्न गीतको बाढी आएको छ। अडियो क्यासेट र सिडि चक्का बजायर गीत सुन्ने चलन विस्तारै हराउँदै छ। तपाईं हामी कतिको घमा रहेको व्यासेट प्लेयर सजावटको समान बनिसकेको छ। त्यसैले भिडियो बनाउने पार्छ आफ्नो कृति दर्शक, श्रोतालाई चिनाउँन।

• न्युजिक मिडियो निर्माणको पछिल्लो अवस्थालाई कसरी हेन्दै भएको कारण ?

